

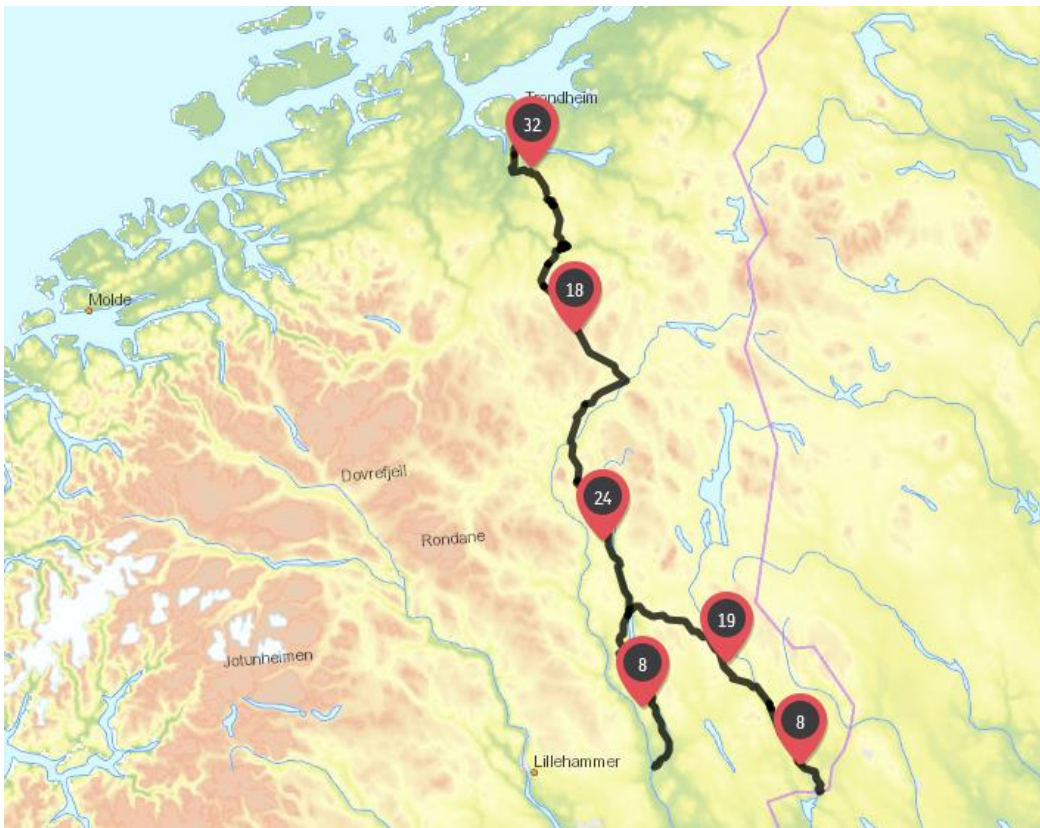
PILEGRIMSLEDENE GJENNOM RENDALEN.

Innlegg angående vindturbiner.

Den 29. juli 1030 sto slaget på Stiklestad, Olav Haraldsson ble drept. Etter kort tid skjedde det under og tegn ved hans grav og han ble helgenkåret som Olav den Hellige. Det ble bygget en kirke over hans grav i Nidaros, Nidarosdomen. Og ganske snart startet en enestående strøm av mennesker, pilegrimer å besøke hans grav. Pilegrimene kom fra hele Norge, men tusenvis kom også fra Europa. Det var rike og fattige, syke og botferdige, religiøst lengtende og mer av nysgjerrighet. Noen kom sjøveien, andre reiste opp Gudbrandsdalen, men mye tyder på at de fleste kom gjennom Rendalen. Mange brukte Eskoleia, altså fra Eidskogen langs Glomma østside til Pilegrimsskjæret ved Rena, så nordover langs elva Rena, videre inn i Rendalen langs Storsjøens vestside. De fleste pilegrimene kom nok likevel over Hammarø i Karlstad, opp gjennom Klarälvdalen og inn i Trysil. Dalby kirke var et knutepunkt og en har funnet papirer som forteller om 30 000 pilegrimer vandrende nordover bare på et år. Gjennom Trysil fortsatt pilegrimene opp Eltdalen og inn i Rendalen over Munkbet setra. Videre nordover, krysset Åkrestrømmen og møtte den vestre leden ved Pilegrimssteinen. Pilegrimsteinen ved Åkre er tydelig korsmerket, men bærer også merket ML, enten dette betyr 1050 eller midt leidis, er den enestående i Norge og bærer tydelig bud om hvor viktig ledene gjennom Rendalen var. En regner også med at det kom pilegrimer fra Sverige gjennom Sølenskardet. Pilegrimsleden bærer bud om eldgammel kultur, bandt Rendalen til Europa på en enestående måte og bragte vel noe nytt blod inn dalen. Pilegrimsspelene i Tyllidalen forteller nok også historier fra Rendalen. Pilegrimsvandringene satte Rendalen på kartet på kulturelt, historisk og religiøst de første 300 årene av det andre tusenåret. Historien er utrolig viktig å ha med seg når en skal arbeide for framtida. Den lille kong Håkon ble ca 1230 reddet av Birkebeinerne over fjellet fra Lillehammer til Østerdalen. Det er sannsynlig at de brukt pilegrimsleden gjennom Rendalen nordover til Nidaros.

På 1400 tallet skjedde katastrofen både i Europa og Norge, Svartedauen tok utrolig mange liv og strømmen av pilegrimer mot Nidaros avtok sterkt. Så ca 1530 ble reformasjonen innført og pilegrimsvandringene ble faktisk forbudt

I den sørlige delen av Europa fortsatte likevel pilegrimsvandringene som tidligere til Jerusalem, til Roma og til Santiago de Compostella. Menneskenes behov for helligsteder, lengselen etter å vandre mot noe større forsvant ikke. Pilegrimsvandringene i Europa økte stekt på 1900 tallet og kom ette hvert også tilbake til Norge. På 1990 tallet ble det bestemt at Gudbrandsdalsleden ble leden som staten satset på, men alt i år 2000 ble Østerdalsleden fra Sverige, inn i Trysil og videre over Munkbetsetra inn i Rendalen godkjent som nasjonal Olavs led, Østerdalens østre pilegrimsled. Den vestre leden, fra Rena, langs Storsjøen nordover til møte med den østre leden ved Pilegrimsteinen ved Åkre, ble godkjent i 2013. Østerdalsledene var i bruk som i gammel tid. Pilegrimer fra Norge og Europa fant etter hvert tilbake.

Kart over hele Pilegrimsleden.

Pilegrimsleden gjennom Rendalen følger dalbunnen nordover og tar opp på fjellet ved Fonnås, følger fjellet og går inn i Tyllidalen og Tynset kommune like etter Skardsjøen. Totalt 180 km pilegrimsled gjennom en kommune. Den har stillheten og skjønnheten i de dype skoger, over mosekledde furumoer og det vide utsyn over fjell og vann. Sølenfjellene, Rendalens dronning, blikkfanget som hilser vandreren i mil etter mil. Rendalens urørte natur er pilegrimledens varemerke. Den naturnære leden er et svært viktig alternativ både nasjonalt og internasjonalt. Pilegrimene går gjerne enkeltvis, eller 2 og 2, mange kommer fra urbane områder og fortrekker bevisst Østerdalsledens stillhet, freden i de dype skogene, suset over fjellene. Bare natur så langt øye kan nå.

Kartet viser Pilegrimsleden i rødt og området 56 Nordre Hedmark i gult.

Pilegrimens 7 nøkkel ord; enkelhet, stillhet, frihet, langsomhet, åndelighet, bekymringsløshet og å dele dele, er rett og slett en beskrivelse av kvalitetene til leden gjennom Rendalen.

Som en godkjent Olavsled er Østerdalsleden tilknyttet Nasjonalt Pilegrims senter, men er også en godkjent europeisk kulturled. Kommunene leden går igjennom, er ansvarlig for rydding og merking, men siden Østerdalsleden ikke har noe eget pilegrimssenter ble Østerdalsledens Pilegrimsnettverk opprettet i 2013. Det legges ned betydelig frivillig innsats for å opprettholde de nasjonale og internasjonale kravene. Rendalen kommune har, siden opprettelsen av

Østerdalsleden i 2000 bidratt på mange måter til denne unike attraksjonen gjennom hele kommunen.

Som det framgår av dette innlegget ville det være totalt ødeleggende for Østerdalsleden om naturområdene skulle inntas av vindturbiner, veibygging og simpelthen industrialiseres. Det unike bidraget Rendalsnaturen gir til verdenssamfunnet ville totalt ødelegges og det særegne ved Østerdalsleden ville forsvinne sammen med pilegrimer fra hele verden. Rendalen kommune og Det norske Storting må være seg bevisst at det handler om å forvalte en unik natur og kultur. En spesiell arv og et stort ansvar overfor bygda, landet vår og verdenssamfunnet

Styret i Pilegrimsnettverket for Østerdalsleden vil på det innstendigste fraråde slik utbygging. Den urørte naturen og skjønnheten, stillheten, freden må bevares for bygdene, etterkommerne og for pilegrimene. Pilegrimsleden er en unik kulturarv nært knyttet til dalens eldgamle historie.

Med hilsen styret i Pilegrimsnettverket for Østerdalsleden

Lia Gård 2. juli 2019

Ingeborg Solum Bø

Styreleder

Vedlegg: Kart som viser leden.